

Csorba László *Széchenyi István* című könyve népszerű összefoglalása a Széchenyi-kutatás felhalmozódott, sok értékes részeredményének. Olvasmányos stílusban tárja az érdeklődő olvasók elé a zseniális gondolkodónak, a legendák Széchenyijének sok kisebb-nagyobb hibával, kicsinyességgel teli, önmaga testi-lelki kínjaival is vívódó emberi arculatát. Az életút összes lényeges részletét felölelni igyekvő áttekintést több mint száz, eddig nem publikált, fekete-fehér kép és színes melléklet gazdagítja. A könyvet az Officina Nova Kiadó gondozta.

A Helikon Könyvkiadó *Széchenyi István* címmel emlékalbumot ad ki *Fenyő Ervin* összeállításában. Az Akadémiai Kiadó két kiadványt is tervezett: az *Ars Hungarica* című sorozatban a *Marosi Ernő* szerkesztette *Széchenyi emlékszámot*, és a Magyar Tudományos Akadémia emlékülésén és tudományos konferenciáján elhangzó előadások, referátumok bővebb, jegyzetelt szövegének, valamint a konferencia vitáinak összefoglalását Pajkossy Gábor szerkesztésében. Az MTA Könyvtára *Széchenyi István három akadémiai beszédét*, valamint az 1976-ban közzétett Széchenyi dokumentumokat adja közre.

A Széchenyi Casino *Széchenyi István életrajzi kronológiáját* és Szentkirályi Elemér *Kalauz Széchenyi Istvánhoz* című művének díszkiadását jelenteti meg. *Széchenyi és kora* címmel bőséges illusztrációs anyaggal ellátott tanulmánykötet jelenik meg a Magyar Nemzeti Múzeum kiállításának megnyitására a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület közreműködésével. Az egyesület adja közre a *Széchenyi emlékek, Széchenyi emlékhelyek* című kötetet is.

„Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet angyali tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt! Világosíts meg egy kerub szellemével és gondolkodó erejével; engedd a jövődbe pillantanom; a jó magot a rossztól megkülönböztetnem. Sugalld nekem, mit és hogyan kell kezdenem, hogy egykoron a tőkével, melyet reám bízál, elszámolni tudjak. Gondolkodni és dolgozni akarok éjjel-nappal, éltem fogytaig. Gyarapítsd, ami jó – tipord el születésekor, ami netán rossz gyümölcsöt teremne. Segíts nekem, hogy a világon mindent lelkem igaz alázatával szemlélhessenek és kezdhessek – és engedd, hogy az angyal, ki engem

megvilágosít, békességben és csendes boldogságban éljen! Ez imádságom ne mondasék, hanem *szüntelen cselekvés* által küldésék az égbe." E gyönyörű fohászt *Bozóky Mária* idézi *Széchenyi hite* című könyvében, amelyet a Széchenyi Társaság adott ki. Gazdag forrásanyag, elsősorban Széchenyi *Naplója* alapján kíséri végig a gondolkodó és cselekvő ember életpályáját, s kísérli megvizsgálni a hit szerepét életében és tetteiben.

Úgyszintén a Széchenyi Társaság jóvoltából kerül kiadásra Fekete József-Váradi József *Széchenyi tanításai* című 1927-ben megjelent összeállításának reprintje, Nemes Sándor *Széchenyi stratégiája* című könyve, és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral közös kiadásban egy *Széchenyi Emlékkönyv* annak bemutatására, hogyan vélekedtek róla a XIX–XX. században.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Széchenyi Társaság a gondozója a Széchenyi István *Politikai programtörvények* című 1847-ben keletkezett műve hasonló kiadásának is, melyben összefoglalja nemzeti liberális politikai elveit, s kifejti aggodalmát Kossuth politikai szereplésével kapcsolatban. Széchenyi magát sem ellenzékinnek, sem konzervatívnek nem tartva vádolja Kossuthot parasztizgatással, a nemzetiségek lázításával, s minél jobban nő Kossuth népszerűsége, s minél merészebben lép fel követeléseivel a Pesti Hírlapban, annál jobban nő Széchenyi aggodalma nemzete, hazája sorsa iránt. Látnoki módon jósolja meg egy romboló forradalom bekövetkezését, melybe – szerinte – Kossuth és hívei felelőtlen módon taszítják az országot.

Az évforduló kapcsán Széchenyi több műve is reprint kiadásban jelenik meg: *Javaslat a magyar közlekedésügy rendezéséről* a Közlekedési Múzeum, a *Gondolatok a lóversenyzés körül* a Bábolnai Állami Gazdaság az *Adó és garas* című tanulmány pedig a Magyar Hitelbank Rt. és az MTA könyvtára gondozásában.

A Duna szabályozása, hajózhatóvá tétele után lehetősége nyílt Széchenyinek másik nagy terve, a Tisza szabályozásának megvalósítására.

Rendezési tervét és az ügy fejlődését több műben kifejtette, ezek egyike a Szegeden, az Alsó-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság által kiadott reprint: *Eszmetörvények, különösen a Tiszavölgy rendezését illetőleg*. Nemzeteszméről munkáról, népnevelésről és még számos, a nemzet boldogulását előrevivő dolgról fejti ki nézeteit, s főleg a vízszabályozásról, melynek ügyét mindezek összefüggésében tekinti át, tanulságosan a mai, vízépítők számára is: „Vannak vizek, melyeket nem szabályozhatni; s pedig nem azért, mintha szinte minden technikai akadályon nem bírna diadalmaskodni a jelenkori európai nemzedék, hanem mert némely vizek rendezése nagyobb kiadással mint bevétellel járna, s ekképp pénzügyi tekintetben nem szabályozhatók. – Illyesekkel fel kell hagyni. – A Tisza völgye azonban nemcsak e kategóriában nem áll, de éppen ellenkezőleg oly roppant haszonnal volna elrendezhető, miképp e műtételnél legfőbb rendszabásul azt kell tűzni ki – de e rendszabást aztán szigorúan alkalmazni is –, hogy a Tiszavölgy rendezése által, miután úgy sem nyerhet általa minden illető tökéletesen egyenlő arányban, mert ez teljességgel lehetetlen, legalább senki ne károsuljon, habár csak egy hajszálában is. – Mi a lehető legnagyobb igazság czímerét nem viseli, legyen nagy, legyen kicsi, igazi és tartós kifejlésre nem virul soha.” A *Széchenyi és a Tisza-völgy rendezése* című tudományos ülészak a MTESZ Műszaki és Természettudományi Emlékbi-zottsága adja közre. A *Széchenyi István Al-dunai diplomáciai kapcsolatai* című dokumentumgyűjtemény, a kísérlő elemző tanulmánnyal, Mészáros Vince szerkesztésében az esztergomi Magyar Vízügyi Múzeum kiadványa, s úgyszintén a múzeum és Mészáros Vince rendezte sajtó alá annak az irodalomtörténeti érdekességű román ódának a hasonló kiadását s magyar fordítását, mely Széchenyi életét ismerteti-magasztalja. Az óda címe: *Christian Flechtenmacher Széchenyi Istvánról*.

A Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó évekkel ezelőtt bocsátotta útjára Széchenyi műveinek

hasonmás-újrakiadását. Most, az emlékévé tiszteletére a *Hitel* látott napvilágot.

A Szépirodalmi Könyvkiadó Magyar Remekírók című sorozatának újdonsága: *Széchenyi István válogatott művei* három kötetben. A régóta nélkülözött nagyszabású válogatás a meghatározó jelentőségű hármasszámú alapművein – a *Hitelen*, a *Világon* és a *Stádiumon* – kívül az oeuvre összes jelentős alkotásait tartalmazza – hol teljes egészében, hol szemelvényesen –, de gazdag választékát nyújtja Széchenyi hírlapi cikkeinek, vitairatainak, beszédeinek és levelezésének is.

Széchenyi István életének számtalan szép-

irodalmi feldolgozása közül a Prológus Kiadói és Kulturális Szolgáltató Kft. színpadi műveket gyűjtött egybe. A díszdobozban Németh László *Széchenyi*, **Eörsi István *Széchenyi és az árnyak***, Gyurkovics Tibor *A lelkiismeret*, valamint Sántha József drámája található.

A Magvető Könyvkiadó Tandori Dezső új kisregényével ünnepli a Széchenyi-évfordulót. A könyv címe: *Döblingi befutó*.

A minikönyvek gyűjteménye sem maradnak kiadvány nélkül a bicentenáriumon. *Széchenyi István Magyarország kiváltságos lakóihoz* című írással a Soproni Hírlapkiadó Vállalat örvendezteti meg őket.

(emmi)

Budapest térképe 1846-ból